

Śpiewak Śląski

rok założenia 1920 • rok XLVI • nr 3 (370) 2007

Koncert pieśni maryjnych w Lasowicach

– czyt. str. 9

Foto: KAROL SPALEK

Chór „Harmonia” w Tarnowskich Górach-Lasowicach.

Zaśpiewać psalmy w jidysz

*Niech czynią dobro słowa wypowiedziane
przez moje usta i mojego serca zmysły przed
Tobą, wieczny mój pasterzu i zbawco.*

(Psalm 122)

Przepiękne treści muzyki synagoidalnej prezentowane będą na V Ogólnopolskich Prezentacjach Psalmodycznych w Chorzowie. Gwiazdą Prezentacji będzie europejskiej sławy Lipski Chór Synagodalny pod dyrekcją Helmuta Klotza. Dla „Gwiazdy Prezentacji” przygotowana została specjalna trasa koncertowa. Organizatorzy serdecznie zapraszają na koncerty chóru z Lipska w dniach: 15 września (sobota) w Bazylice Matki Boskiej Piekarskiej w Piekarach Śląskich; 16 września w kościele św. Marii Magdaleny w Chorzowie i w Starochorzowskim Domu Kultury, gdzie wystąpią też chóry krajowe; 17 września w Archikatedrze Chrystusa Króla w Katowicach; 18 września w kościele św. Anny w Zabrze; 19 września na Jasnej Górze.

Lipski Chór Synagodalny

Został założony w 1962 r. przez Wenera Sandera, pierwszego kantora żydowskiej gminy w Lipsku i Dreźnie. W 1972 r. kierownictwo artystyczne objął Helmut Klotz śpiewak-kameralista Opery w Lipsku. Już pod jego kierunkiem chór osiągnął wysoki poziom artystyczny muzycznych interpretacji wykonywanych dzieł i zaliczany jest do zespołów o randze europejskiej. Repertuar obejmuje muzykę synagoidalną XIX i XX stulecia, jak również żydowski i hebrajski folklor w opracowaniu koncertowym. Kompozytorzy tych dzieł pochodzą z obszaru wschodnioeuropejskiego, a są nimi: Ludwik Lewandowski, Salomon Szulzer, Samuel Alman, Abraham Dunajewski, Dawid Nowakowski, Mordechaj Zeira i Samuel Naumbour. Zgodnie z synagoidalną praktyką ich utwory wykonywane są przez chór i kantora

a cappella albo z towarzyszeniem organów lub fortepianu. Opracowań melodii folklorystycznych dokonali Werner Sander i Friedbert Gross. Chór współpracuje z współczesnymi kompozytorami żydowskimi, m.in. z Hermanem Berlińskim, Józefem Dormanem i Bonia Shur.

Lipski Chór Synagodalny występuje regularnie w filharmonii w Lipsku /Gewandhaus/, w berlińskim teatrze /Schauspielhaus/, w Berlińskiej Filharmonii i w Starej Operze we Frankfurcie nad Menem, współpracując z wyspecjalizowanymi solistami i orkiestrami. Corocznie uczestniczy w nabożeństwie w lipskim kościele św. Tomasza, odprawianym z okazji rocznicy „nocy pogromu” z 9 listopada 1938 r.. Niezależnie od wymienionych miejsc chór daje 20-30 koncertów w Niemczech, a także śpiewa w synagogach Warszawy i Krakowa, w Paryżu, Pradze i we Wrocławiu. W ostatnich latach chór odbył dalekie podróże i występy gościnne: do Izraela (Jerozolima, Hajfa, Tel Aviv, Elat), Stanów Zjednoczonych (m.in. Nowy Jork, Waszyngton, Boston), Hiszpanii i Portugalii (m.in. Barcelona, Pampeluna, Coimbra, Porto, Lizbona), do Afryki Południowej (Kapsztad, Johannesburg) jak również do Brukseli; występował na Międzynarodowym Festiwalu Żydowskiej Sztuki i Muzyki w Odessie, na Europejskim Żydowskim Festiwalu w Leverkusen i na Żydowskich Dniach Kultury w Monachium.

Lipski Chór Synagodalny został odznaczony Złotą Gwiazdą Przyjaźni Narodów i Nagrodą Artystyczną miasta Lipska.

* * *

Zapraszamy na całodniowe Ogólnopolskie Prezentacje Psalmodyczne w Chorzowie z udziałem chórów krajowych, szczególnie zaś na popisy śpiewacze Chóru Synagodalnego w miastach: Chorzów, Piekary Śląskie, Katowice, Zabrze i Częstochowa. Tej okazji nie wolno zaprzepaścić!!!
(herol)

Program podróży koncertowej Lipskiego Chóru Synagogalnego

1. Muzyka synagogałna

Ma tauwu (Samuel Lampel)

baryton, chór, organy

Spiew pochwalny wg wersów psalmu przy wejściu do synagogi: Jak piękne są twoje namioty, Jakubie, twoje mieszkania, Izrael.

L'cho daudi (Charles Davidson)

alt, chór a cappella

Przyśpiewka, którą w zamyśleniu witany jest jak panna młoda piątkowy wieczór szabatu, w muzyczno-tanecznej interpretacji pantomimy „Chasydyski szabat”

W'schomru (Samuel Alman)

tenor, chór, organy

Cytat z Biblii o uczczeniu szabatu, dnia odpoczynku po tygodniu pracy. Bóg dał dzieciom Izraela szabat po wszystkie czasy jako wieczne przymierze, gdyż w sześć dni stworzył niebo i ziemię, a w siódmym dniu odpoczywał i świętował.

Psalm 23 (Friedbert Groß)

chór a cappella

Pan jest moim pasterzem, niczego mi nie braknie. Pásie mnie na zielonych pastwiskach, prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć. Ożywia moją duszę. Wiedzie mnie po właściwych ścieżkach przez wzgląd na swoją chwałę... Dobroć i łaska pójdą w ślad za mną przez wszystkie dni mego życia i zamieszkać w domu PANA po najdłuższe czasy.

Taurass adaunoj (Louis Lewandowski)

alt, chór, organy

Psalm 19, 7/8 – Prawo Pana doskonałe – krzepi ducha; świadectwo Pana niezawodne, poucza prostaczka; nakazy Pana słuszne, radują serce; przykazanie Pana jaśnieje i oświeca oczy.

Samachti B'omrim Li (Jeruschalajim) (Charles Osborne)

chór, organy

Psalm 122 – Niech czynią dobro słowa wypowiedziane przez moje usta i mego serca zmysły przed Tobą, wieczny mój pasterzu i zbawco.

Sefirass hoamer (Samuel Alman)

tenor, chór a cappella

Liczenie czasu pomiędzy dwoma świętami pielgrzymów: Pessach (uroczystość przejścia) i Schowuauss (uroczystość tygodniowa), trwa tydzień na pamiątkę dawnych ceremonii ofiarnych.

PiBchuli (aranżacja: Werner Sander)

alt, baryton, chór, organy

Z Psalmu 118 – wyrażenie życzenia wejścia w uzdrawiające wrota i dziękczynienie za bożą pomoc: dzień ten stworzył Wieczny, cieszymy się i radujmy z nim.

Naariz'cho (Abraham Dunajewski)

tenor, baryton, chór, organy

Głoszenie świętości Wiecznego: Święty, święty, święty jest Pan Bóg zastępów. Cała ziemia pełna jest chwały jego. Modlitwa zawiera także żydowskie wyznanie wiary: Sch'ma jissroel – słuchaj, Izraelu, Wieczny jest naszym Bogiem, Wieczny jest jedyny.

2. Folklor jidysz w wolnym opracowaniu

Schabbes (aranżacja: Dieter Knorrn)

chór a cappella

Szabat, wiosna i przede wszystkim pokój niech nastaną!

Oi Channike (aranżacja: Werner Sander)

alt, chór, klawisze

Ta pieśń na zimowe radosne święta chanuki opowiada o tradycyjnych zwyczajach rodzinnych: zabawa dzieci w kole, w wielu miejscach przygotowywane placki ziemniaczane, cienkie świece w osmiornymiennych świecznikach, pieśni i modlitwy o cudach bożych i taniec w domowym kręgu.

De Mamme is gegangen (aranż.: Friedbert Groß)

baryton, chór, klawisze

Młody mężczyzna ma się ożenić. Matka przyprowadza mu ładną dziewczynę o czarnych oczach i białych zębach. Ale on myśli tylko z utęsknieniem o innej, którą kiedyś kochał i przy której nie może być, o swoim „koteczku” z czarnymi warkoczami.

Hages (Emanuel Amiran)

chór a cappella

Przedstawienie strzyżenia owiec, przedzenia i tkania i radość z wszystkiego, co powstaje z nici wełnianych.

Itzik (aranżacja: Werner Sander)

baryton, chór, klawisze

Ironiczne przedstawienie Itzika. Ma za sobą już ślub, ale puste kieszenie, nie ma jeszcze stołu, ławy, jedynie połamane łóżko na trzech nogach. Posiada za to niedożywną kobietkę, którą może całować i zaufanie do „Mammy”, która może się tylko martwić, jak ma się dalej potoczyć to życie.

Jommi (aranżacja: Werner Sander)

alt, chór, klawisze

Żartobliwa piosenka, w której córka odrzuca trzy oferty prezentów – buty, kapelusz, kolczyki, jednak przy oferowanym narzeczonym nie odmawia.

As der Rebbe Elimelech

baryton, chór, klawisze (aranżacja: Friedbert Groß)

Rabbi Elimelech jest uradowany po odprawieniu nabożeństwa i wola do siebie dwóch skrzypków, dwóch cymbalistów i dwóch bębniarzy, którzy mają mu przygrywać. Ale w końcu jest mu za dużo i wykrzykuje z bólem: moja głowa, ach, moja głowa!

Horra banechar (aranżacja: Friedbert Groß)

chór, klawisze

Nie smućcie się, przyjaciele, przykazuje Rabbi: radujcie się! Zapomnijcie o troskach! Pijcie wino i piwo! Starzy i młodzi niech tańczą horrę w obcym kraju.

Tłumaczenie z j. niemieckiego: Zbigniew Rau